

2. Mont Cyangugu, 14 april 2004

Venuste (rechts op de foto) en zijn vrienden Damascene en Alphonse spelen 'grenspostje' in één van de vele 'kinderdorpen' die Rwanda telt sinds de genocide.

Een kinderdorp is een groep huizen waarin oorlogswezen van verschillende leeftijden samen opgroeien en voor elkaar zorgen.

Venuste is de jongste van het kinderdorp; hij was een baby toen zijn voltallige familie werd vermoord. Hij is ontegensprekelijk de baas van de kinderbende. Het gaat er hard aan toe aan hun grenspostje. Venuste controleert de paspoorten en beslist wie de grens mag oversteken en wie niet. Er is opvallend veel sprake van corruptie in hun spel.

3. Tussen Cyangugu en Gafunzo, 15 april 2004

Alphonse op weg naar de begrafenis van onlangs opgegraven genocide-slachtoffers op één van de heuvels aan het Kivu-meer.

Tien jaar na de genocide worden er nog steeds overal in het land beenderen en schedels gevonden. Bovendien beginnen meer en meer gevangenen de gevangnissen te verlaten; zij kunnen dikwijls precieze aanwijzingen geven bij de opgravingen.

Op die manier werden de overblijfselen van de voltallige familie van één van de oudere wezen uit het kinderdorp in Cyangugu gevonden. Tijdens de begrafenis bleek dat het gedolven graf niet groot genoeg was voor de 10 kisten (telkens met 5 à 10 slachtoffers).

Dus werd er urenlang gezongen en gekapt. Een van de wezen uit het kinderdorp haalde zijn schouders op en zei: *'Le stockage est plein.'*

4. Grenspost tussen Cyangugu (Rwanda) en Bukavu (DR Congo)

Twee maanden na mijn verblijf aan de grens ontvang ik een e-mail van de 20-jarige Marcel, één van de oudere wezen uit het kinderdorp in Cyangugu. Marcel werkt in een klein internetcafé op tien meter van de grenspost. *'En ce qui concerne l'insécurité, c'est juste, il y en a. Nous risquons nous-même de mourir, plus particulièrement moi parce que le jour du commencement de la guerre j'étais au travail. Ça commençait le 28/05/2004 vers 17h30min.'*

Je vous dis la vérité. A cause des bombes qui traversaient le pays, j'avais fui sans déconnecter l'ordinateur. C'était très dangereux de façon que vos collègues, je dis les blancs, avaient aussi fui le Congo sauf les gens de la MONUC (Mission des Nations Unies au Congo, SV). Mais pour le moment ça commence à aller, car les gens continuent à circuler à Bukavu. Mais entretemps nous avons beaucoup de réfugiés ici à Cyangugu, de façon que le prix sur le marché augmente beaucoup, et pourtant que vous connaissez notre vie. Je continuerai à vous informer. N'aie pas peur; la guerre ça termine vite.'